

ANMELDELSE TOSPROGEDE 12. sep. 2018 | kl. 15:20

Med eller mod, det er sagen

Af: Jens Raahauge

Aydin Soei giver næring til at overveje, hvordan vi kan undgå at medvirke til at skabe modborgere.

Fakta

Titel

Omar – og de andre

Forfatter

Aydin Soei

Pris

250

Sider

300

Forlag

Gads Forlag

"Omar - og de andre" er opfølger til bogen "Vrede unge mænd", idet den både bringer opdaterede kapitler herfra og føjer nye til. Man fornemmer, at forfatteren Aydin Soei skaber sit stof med en journalistisk interviewer og graver siddende på den ene skulder og en sociologisk forsker på den anden - og at han ikke løber efter de billige sensationspoint. Således starter han ikke bogen med påvisningen af, at samspillet mellem myndigheder ikke var (vel)fungerende omkring Omar el-Husseins overgang fra løsladelse til terrorhandling ved Krudttønden og synagogen i Krystalgade. Soei indleder med det jordnære stof om kriminalitetstruede drenge med anden etnisk baggrund, og han ridser den udvikling op, som er sket omkring radikaliserende, udbredelse og forråelse af de kriminelle bander, der ofte kan knyttes til udsatte boligområder.

Men han peger også på, at normen blandt unge med anden etnisk baggrund er, at de lever et liv, der følger de samme linjer som andre: uddannelse, arbejde, familiestiftelse - på trods af at deres vej ofte er belagt med "gebyrer", et begreb, som Soei anvender til at pege på de barrierer, blandt andet fremmedartede navne og bestemte adresser, der kan dukke op på disse unges vej til praktikpladser, jobsamtaler med videre. Han pointerer, at vi, når vi omtaler en, der klarer sig fint trods mørk hudfarve, som "mønsterbryder", bidrager til negative forventninger, som skaber vrede, især blandt unge drenge og mænd.

Den følelse, som opstår, når man oplever at blive mødt af omgivelserne med lave eller negative forventninger, kan føre til, at man oplever sig sat uden for fællesskabet; man opfattes ikke som en, der er medborger, og ser derfor sig selv som det, Soei kalder modborger.

Udviklingen af modborgerskab bliver et centralt omdrejningspunkt i Soeis beskrivelse af de vrede unge mænd. Han pejler sig ind på de følelser, der ligger bag, og på de samfundsmekanismer, som medvirker til, at en del unge med anden etnisk baggrund oplever at være udenfor. Det sker gennem samtaler, beskrivelser af hændelser og anvendelse af sociologisk teori.

Herigennem får den historisk orienterede læser et deja vu, når Soei refererer til de mange paralleler mellem vor tids minoritetsgrupper og tidligere tiders proletariet. Det står klart, at både udformningen af bolig-, uddannelses-, rets- og arbejdsmarkedspolitik har indflydelse på, om udsatte unge animeres til at blive med- eller modborgere. Den udgrænsning af fattige, som man blandt andet kan læse om i Andersen Nexø's noveller og romaner, ophørte gennem en bevidst politisk indsats for at gøre alle til medborgere. Soei viser, at denne bestræbelse sjældent kan hæftes på den politiske italesættelse af løsninger på de nutidige udgrænsedes forhold. Tværtimod kan man udlede af bogens analyser, at mange af tidens politiske initiativer snarere kan fremme udstødelsen og dermed vreden i den gruppe, der har vanskeligt ved at finde fodfæste.

Et kapitel er viet til en beskrivelse af folkeskolens rolle i arbejdet på at give disse børn og unge et grundlag for at komme i uddannelse og siden i arbejde. De fleste børn med anden etnisk baggrund klarer sig ordentligt, men der er en gruppe, især drenge, som har vanskeligt ved at finde sig til rette. De møder op med vrangbilleder af kammeraters adfærd, med skolefremmed familiebaggrund og ofte med fraværende eller straffende fædre. De er oftest bosat i de gamle arbejderkvarterer, som nu blot har endnu skarpere skel til middelklassens boliger, så den sociale sammensætning af klasserne er mindre varieret end tidligere.

Og hvilken lands- eller kommunalpolitiker vover at pille ved de gode vælgeres privilegier? Soei peger på nogle strukturelle problemer, som kun kan løses af fremsynede og modige politikere. Og så peger han på nogle tilgange til at lytte efter, hvad det er for ønsker og behov, de unge har. Dette sker

gennem hans egen samtaleteknik, men også via en fornem beskrivelse af socialarbejder Birger Mosholts tilgang til sit arbejde. Det er så gribende at læse om en livsklog offentligt ansat, der på én og samme tid kan være lydhør og vejledende. Den hovsa-løsladte Omar el-Hussein bliver urimeligt nok hans sidste klient, fordi han ikke længere kan finde mening med sit arbejde efter terrorhandlingen.

Når man har læst denne bog, må man spørge, om man kan medvirke til, at vrede unge bliver medborgere, ved at modvirke, at de bliver modborgere. Er der netværk nok til at få de nødvendige informationer? Er der rum til at agere konstruktivt, sådan som Birger Mosholt kunne? Eller har vi skabt et så gennemført døvøresystem for dem, der er på kanten - i hvert fald hvis de er mørke i huden - at vi må medvirke til at skabe modborgere?

Anmeldelse: Vrede unge mænd

Sociolog: Skolen er det vigtigste værn mod radikaliserings

Ny bog: Abas og Omar blev undervurderet af lærerne

Vandkunsten 12, 1015 Kbh K,
tlf 3369 6300, folkeskolen@folkeskolen.dk